

**УКРАЇНСЬКА МЕРЕЖА
ЗА ПРАВА ДИТИНИ**

**Громадська спілка
«Українська мережа за права
дитини»**

01004, м. Київ, вул. Пушкінська, 36

ucrn.office@gmail.com

facebook.com/ukrainianchildrightsnetwork

childrights.org.ua

28 серпня 2020 року

м. Київ

Вих №191/20 від 28.08.2020

Президенту України В.Зеленському

Прем'єр-Міністру України Д.Шмигалю

Голові Верховної Ради Д.Разумкову

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Громадські організації, які впродовж багатьох років працюють в інтересах дітей, серйозно стурбовані останніми рішеннями і заявами вищих посадових осіб держави, що зводять нанівець багаторічні зусилля громадянського суспільства у створенні системи захисту дітей, вільної від інтернатів, та провокують повний відкат реформи системи інституційного догляду.

Насамперед мова йде про доручення Прем'єр-Міністра №35645/0/1-20 від 21 серпня 2020 року, яким передбачається виключити спеціальні школи із Національної стратегії деінституціалізації, затвердженої урядом у 2017 році.

Дослідження організацій-членів Української мережі за права дитини, проведені за останні 5 років, доводять, що 92% дітей, які виховуються в інтернатах, – це «домашні (батьківські) діти», які потрапили до закладів через кризові явища у сім'ї – бідність, безробіття, алкоголізм або через те, що такі заклади просто існують поруч і так зручно. Із 697 інтернатних закладів, в яких перебувають 96,5 тис. дітей, 286 (34 тис. дітей), – це спеціальні школи-інтернати і навчально-реабілітаційні центри. Дорученням Прем'єр-міністра, а також вимогами окремих депутатів пропонується перестати вважати закладами інституційного догляду і виховання дітей 286 закладів, які, за своєю суттю, як були, так і залишаються спеціальними школами-інтернатами. І немає жодного значення при цьому, чи з їхньої назви прибрано слово «інтернат», чи на вивісці взагалі тепер написано «навчально-реабілітаційний центр». Переважна кількість дітей перебувають в спеціальних школах саме через соціальні причини, а не особливі освітні потреби.

На жаль, Президент, за допомогою відео, розміщеного на офіційних сторінках в соцмережах, підтримує збереження санаторних шкіл-інтернатів (66 закладів, 15700 дітей),

УКРАЇНСЬКА МЕРЕЖА ЗА ПРАВА ДИТИНИ

Громадська спілка
«Українська мережа за права
дитини»

01004, м. Київ, вул. Пушкінська, 36

ucrn.office@gmail.com

facebook.com/ukrainianchildrightsnetwork

childrights.org.ua

які взагалі не мають розумних підстав для існування, оскільки лікуванням дітей мають займатися медичні, а не освітні заклади.

Негативні наслідки зростання дітей в інтернатах наочно підтверджують результати численних міжнародних і вітчизняних досліджень про шкоду інституційного догляду. Україна є підписантом Конвенції ООН про права дитини, інших міжнародних договорів та конвенцій. У 2014 році країна також підписала Договір про Асоціацію з ЄС. Відповідно до цих документів, заклади інституційного догляду (інтернатні заклади) – це місця несвободи. Дитина не може перебувати там цілодобово. Вона повинна жити вдома або у сімейному середовищі, а держава зобов'язана підтримати сім'ю та створити такі умови, щоб дитина могла отримати право на освіту без порушення інших її прав.

Уже втретє Україна намагається здійснити реформування системи інституційного догляду та виховання дітей. Розробка Національної стратегії на основі аналізу багатьох факторів щодо дітей, персоналу та розвитку послуг у громадах тривала близько 2 років. До процесу були максимально залучені усі зацікавлені сторони. Прийнята у 2017 році Національна стратегія та затверджені плани дій на її реалізацію стали значним та суттєвим кроком, оскільки чітко визначають: усі заклади, де діти перебувають цілодобово, є закладами інституційного догляду. Визначені Стратегією результати є виваженими, досяжними, реалістичними і такими, що дозволять Україні стати країною без інтернатів.

Ми вимагаємо від Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала скасувати доручення від 27 серпня 2020 року щодо внесення змін до Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки, а також до Постанови №586 від 01.06.2020 року «Про Порядок зарахування дітей на цілодобове перебування до закладів, які здійснюють інституційний догляд і виховання дітей», оскільки пропонувані зміни повністю суперечать визначеній державній політиці та ігнорують право дитини на виховання у родині.

Натомість закликаємо Уряд та відповідні Міністерства спільно працювати із неурядовими організаціями над розвитком послуг, сімейних форм виховання, створенням таких умов на рівні громади, щоб діти мали можливість повністю реалізовувати усі свої права, у тому числі право на освіту, без порушення права на виховання у родині.

Українська мережа за права дитини також наголошує: ми розуміємо та підтримуємо те, що діти з інвалідністю мають право і повинні отримувати спеціальну освіту. Водночас ми повинні чітко розмежовувати поняття спеціальної освіти та спеціальної школи. Зараз ми чуємо тільки про гарно пофарбовані стіни, про комфортні умови (переважно для дорослих, які там працюють), про супер матеріальну базу, але нічого про те, як забезпечити такі умови, щоб дитина могла і освіту здобути, і бути поруч з мамою. Повірте, це надзвичайно важливо, особливо для дітей з інвалідністю, - відчувати турботу

УКРАЇНСЬКА МЕРЕЖА ЗА ПРАВА ДИТИНИ

Громадська спілка
«Українська мережа за права
дитини»

01004, м. Київ, вул. Пушкінська, 36

ucrn.office@gmail.com

facebook.com/ukrainianchildrightsnetwork

childrights.org.ua

та любов рідних щодня. І досвід багатьох європейських країн доводить, що такі умови отримання спеціальної освіти можна і необхідно забезпечити.

Звертаємося із відкритим листом до Президента України, Прем'єр-Міністра і Голови Верховної Ради з рішучим проханням дотримуватися і забезпечувати повне виконання

Конвенції ООН про права дитини, зокрема гарантувати забезпечення права дитини на виховання у родині.

Члени Громадської спілки «Українська мережа за права дитини»:

Громадська спілка «Українська мережа за права дитини», Голова Правління Дар'я Касьянова;

Партнерство «Кожній дитині», директорка Васирина Дибайло;

ГО «Соціальна Синергія», керівниця Маріанна Онуфрик;

ВГО «Ліга соціальних працівників України», президент Толстоухова Світлана;

МБО «Надія і житло для дітей», регіональна директорка Постолук Галина;

Благодійний фонд «СОС Дитячі Містечка Україна», директор Сергій Лукашов;

Всеукраїнська громадська організація «Магнолія», керівниця Ткаченко Євгенія;

Всеукраїнська благодійна організація «Український фонд «Благополуччя дітей», керівниця Басюк Тетяна;

МБО «Українська фундація громадського здоров'я», керівниця Скіпальська Галина;

Благодійна організація «Київське обласне відділення «Благодійний фонд «СОС Дитяче містечко» (БО«КОВ«БФ«СОС Дитяче містечко»», директорка Кріпак Олена;

МБО «Благодійний фонд «СОС Дитяче Містечко» Луганська обл., директорка Харченко Людмила;

Благодійна організація «Львівська освітня фундація», керівниця Кащак Мар'яна;

Благодійна організація «Всеукраїнський благодійний фонд «За право на життя», керівниця Сазонова Ірина;

УКРАЇНСЬКА МЕРЕЖА ЗА ПРАВА ДИТИНИ

Громадська спілка
«Українська мережа за права
дитини»

01004, м. Київ, вул. Пушкінська, 36

ucrn.office@gmail.com

facebook.com/ukrainianchildrightsnetwork

childrights.org.ua

ГО «Професійна Ліга соціальних працівників Сумщини», керівник Глоба Едуард;

Міжнародна Громадська організація «Міжнародний центр розвитку і лідерства», керівник Шелашський Олег;

Благодійна організація «Благодійний фонд Волонтери: Дорослі-дітям», керівниця Тищенко Вікторія;

Громадська організація «РК на Прикарпатті», керівник Шегда Володимир;

Громадська організація «Маріупольська спілка молоді», керівниця Ломакіна Тетяна;

Громадська організація «Спілка жінок Херсонщини», керівниця Ніколаєва Ірина;

Асоційований член харківський обласний благодійний фонд «Соціальна служба допомоги», керівник Андрієнко Андрій;

Асоційований член громадська організація «Соціальна суспільна ініціатива», керівник Бучак Ананій;

Асоційований член волинський обласний благодійний фонд «Карітас-Волинь», керівниця Скриннікова Вікторія;

Асоційований член громадська організація «Дніпровська ліга соціальних працівників», керівниця Верешко Оксана;

Асоційований член громадська організація «Світанок мрій», керівник Шульга Павло;

Асоційований член благодійний фонд «Гуманіст», директор Анат Бондаренко